

SÈRIE 2

Cal tenir en compte que un solucionari no esgota totes les respostes correctes. Aquest document és una pauta de correcció.

EXERCICI 1

NIT ESTELADA, DE VICENT VAN GOGH [5 punts].

a) Fitxa o esquema de comentari [1 punt].

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats com a tals: fitxa tècnica (no cal desenvolupar-la, només detallar-la), context històric, anàlisi formal i estilística i interpretació conceptual.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall (valorar que l'articulació sigui lògica i no tan sols memorística).

[0,50 punts]

b) Desenvolupa l'esquema anterior en l'obra *Nit estelada*, de Vicent Van Gogh [4 punts].

Datació: 1889 [s'admet finals del segle XIX, darrer quart del segle XIX].

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Situació política: Triple aliança de Bismarck i guerres colonials. A Espanya, regnat d'Alfons XII i regència de Maria Cristina. Independència de Cuba i pèrdua de les colònies espanyoles.
- Desenvolupament de la industrialització o Segona Revolució Industrial a partir de noves fonts d'energia, motors i formes d'organització del treball. Extensió del capitalisme i sorgiment de les ideologies obreres anticapitalistes: anarquisme, marxisme, la Segona Internacional.
- Auge de l'alta burgesia industrial i financera. Del positivisme a Nietzsche en la història del pensament. La cultura del lleure burgès. La bohèmia com a contrapunt cultural.
- París centre artístic en detriment de Roma. Trencament amb l'Acadèmia i noves solucions. Els -ismes.

- El moment de l'impressionisme i postimpressionisme. Influència de la fotografia i el japonisme. El contacte amb les cultures dites "primitives".
- Biografia, formació i personalitat de Vicent Van Gogh.

[4 ítems correctes: 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística [2 punts]

Característiques formals:

- Oli sobre tela. Pinzellada ampla, empastada, gruixuda, vigorosa; es tracta d'un tret molt característic de l'autor.
- Composició oberta. En els dos terços superiors de l'obra es representa el cel amb formes circulars, ondulants i espirals, que representen els estels i la lluna. El terç inferior correspon a la terra: un poble petit de formes esquemàtiques davant de muntanyes. Un xiprer, retallat en primer pla, i el campanar uneixen els dos entorns.
- Construcció de la profunditat per plans perpendiculars, formes planes i esquemàtiques retallades unes damunt les altres per la gruixuda línia del contorn.
- Predomini del color sobre la línia. Domini dels colors obscurs (del blau, principalment). El color no es correspon amb la realitat. Llum irreal amb un fort contrast entre zones fosques i clares.

Antecedents i influències:

- Admiració cap a la figura, la pinzellada i el color de Delacroix.
- Influència de l'impressionisme en la pinzellada solta, la teoria del color, els colors i les formes planes... També de les estampes japoneses.
- Repercussió en molts moviments i artistes de la modernitat: Vlaminck, Matisse...

[7 ítems correctes: 1,75 punts]

Estil: Postimpressionisme.

[0,25 punts]

Interpretació conceptual: Tema i significats [1 punt]

Interpretació personal i emocional del paisatge.

Representa el paisatge de la Provença, però esdevé un recurs per explicar la seva percepció del món i el seu conflicte intern.

Relació amb una de les cartes enviades al seu germà mentre es trobava ingressat al sanatori mental de Saint-Rémy. Passat religiós del pintor i referències en el paisatge de la seva recerca de redempció espiritual. Associacions d'elements del paisatge amb la vida, la mort, la resurrecció.

Disposició dels estels en funció de la constel·lació Àries.

[4 ítems: 1 punt]

EXERCICI 2

NIT DE LLUNA, DE LEANDRE CRISTÒFOL [5 punts].

a) Fitxa o esquema de comentari [1 punt].

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats com a tals: fitxa tècnica (no cal desenvolupar-la, només detallar-la), context històric, anàlisi formal i estilística i interpretació conceptual.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall (valorar que l'articulació sigui lògica i no tan sols memorística).

[0,50 punts]

b) Desenvolupa l'esquema anterior en el comentari de *Nit de lluna*, de Leandre Cristòfol [4 punts].

Datació: 1935. S'admet: segon quart del segle XX, segon terç del segle XX, primera meitat del segle XX.

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Els Estats Units esdevenen una potència politicomilitar (els feliços 20, *crack* del 29, recuperació econòmica).
- Europa: període de les grans guerres (1914-1918 i 1939-1945).
- Període de nazisme, feixisme, stalinisme.
- Espanya: alçament contra la II República i Guerra civil.
- Avantguardes històriques, caracteritzades per la seva voluntat de ruptura.
- Lluita per la llibertat creativa i la renovació constat.
- Funcionalisme arquitectònic.
- Exili d'artistes i intel·lectuals europeus als Estats Units d'Amèrica (Gropius...)
- Primeres avantguardes artístiques.
- París continua com a centre de la creació artística occidental. Una ciutat coneguda per l'escultor lleidatà.

[4 ítems correctes: 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística [2 punts]

Característiques tècniques i formals

- Escultura exempta de fusta, de petites dimensions.
- Assemblatge per la unió de diversos objectes i materials.
- Original al Museu d'Art Jaume Morera de Lleida i rèplica al MNAC.
- Obra simbòlica, no figurativa, no narrativa. Explicar-ho.
- Formada per tres elements: un ou de sargir mitges, un fus de filar i la peanya de secció circular. Combinació del color natural de la fusta i de la fusta pintada. Superfície llisa i polida, sense textures visibles. Predomini de les formes arrodonides.
- Una certa tensió dinàmica derivada de la forma i de la posició del fus.
- Atemporalitat. Ingravidesa. Cerca d'eternitat.

Influències i fortuna:

- Influència del *ready-made* (Duchamp i el dadaisme) i del surrealisme francès.
- Repercussió en els moviments de la segona avantguarda de Catalunya, de l'art pobre i l'art cinètic. Artista d'una generació frontissa entre les primeres i segones avantguardes a Catalunya. Proximitat a la sensibilitat i treball de Joan Miró o Joan Brossa.

[7 ítems correctes: 1,75 punts]

Estil: Surrealisme.

[0,25 punts]

Tema i interpretació conceptual [1 punt]

- Es tracta d'objectes no industrials i d'ús domèstic que remetent a una forma de vida del passat i de la infantesa del creador. Evoquen la seva llar, la seva mare.
- Reflecteix el món de l'inconscient de l'artista.
- Record del paisatge de la Noguera, al costat de Balaguer, i de la serra del Montsec.
- Una referència a les nits d'estiu amb la llum de la lluna penetrant inclinada enmig de la nit, en funció del títol de l'obra.
- Sacralització d'aquests records d'infantesa a través de la seva manipulació i col·locació dins d'una escaparata de vidre.

- Funció artística. Expressió emocional.
- L'obra va ser presentada a l'exposició intitulada *Logicofobista*, a la ciutat de Lleida.

[4 ítems correctes: 1 punt]

EXERCICI 3

Maison Carrée, Nimes [5 punts].

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Datació:

- 16 aC [s'admet primera meitat, primer terç o primer quart del segle I aC].

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Període de l'alt imperi romà.
- Època d'August.
- La política de la *pax romana*, després de les llargues guerres.
- Culturalment és el període de la romanització, de l'expansió del dret romà, de l'urbanisme, de les infraestructures...
- Gran literats llatins: Horaci, Ovidi, Virgili.
- L'obra testimonia l'art romà a les províncies de l'imperi. La romanització.

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0,80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany i esmenteu tres característiques de l'arquitectura de l'orde dòric [1 punt].

Estil: Romà imperial.

[0,25 punts]

Característiques:

- Absència de base (reposa sobre l'estilobat), robustesa, capitell compost per àbac, equí i collarí, entaulament (arquitrau, fris i cornisa) presència de tríglifs i mètopes al fris...

[0,25 punts x 3]

c) Analitzeu la planta, l'alçat i la coberta de l'edifici [1 punt].

- Temple de planta rectangular sobre pòdium amb escalinata davantera.
- Es tracta d'un temple pseudoperípter perquè les columnes estan adossades al mur.
- El pòrtic és hexàstil (sis columnes) d'ordre corinti amb les columnes força altes i esveltes (17m).
- L'entaulament és format per un entaulament dividit en arquitrav, fris i cornisa.
- És cobert a dues aigües.
- El frontó ha perdut l'ornamentació escultòrica aplicada.

[0,20 punts x 5]

d) Expliqueu quina funció tenia en origen i què simbolitza avui [1 punt].

- Funció religiosa: culte a les divinitats.
- Propagandística del poder de l'emperador i de la grandesa de l'imperi.
- Va ser construït per ordre del governador Agripa, encarregat d'organitzar les infraestructures públiques de la Gàl·lica.

[0,50 punts]

- Un dels pocs temples que conserven la coberta.
- Simbolitza la romanització.
- Model per als edificis del neoclassicisme, en particular francès i la església parisenca de la Madeleine.

[0,50 punts]

e) Ordeneu en ordre ascendent les següents escultures, de l'1 al 4 [1 punt].

1. Kore del...
2. Guerrers de Riace
3. Apoxiòmenos
4. Afrodita, Pan, Eros

(Cal fer la seqüència completa)

[4=1; 3=0,75; 2=0,50; 1=0,25]

EXERCICI 4

EL POU DE MOISÈS, DE CLAUS SLUTER [5 punts].

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Datació:

- 1396-1405. Finals del segle XIV i inicis del segle XV.

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- La Guerra dels Cent Anys (1337-1457). Època de fortes epidèmies de pesta. Progressiva recuperació de les ciutats gràcies al comerç. Època daurada del ducat de Borgonya entre les rutes comercials de Flandes i el nord d'Itàlia. Desenvolupament de la producció tèxtil i dels intercanvis comercials.
- Creació i desenvolupament de les universitats.
- Claus Sluter, d'origen i formació holandesa, és l'escultor de cort del ducat de Borgonya.

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0,80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu tres característiques formals de la pintura romànica [1 punt].

Estil: Gòtic. Gòtic internacional. Gòtic borgonyó...

[0,25 punts]

Característiques pintura romànica:

- Hieratisme, esquematisme, frontalitat...
- Predomini de la línia sobre el color.
- Aplicació dels colors de manera plana.
- Ús de la perspectiva jeràrquica.
- Pintura al fresc i pintura al tremp sobre fusta.
- Predomini dels temes cristians.

[3 ítems: 0,75 punts]

c) Expliqueu cinc característiques materials, estructurals o formals del Pou de Moisès [1 punt].

- Tècnica de la talla en pedra. Policromia (d'un altre autor).
- Originàriament era la peanya per a un grup escultòric del Calvari amb Crist a la Creu situat en un pou al bell mig de la cartoixa de Champmol (Dijon). La resta de vestigis es conserven al Museu Arqueològic.
- La penya és un prisma hexagonal articulat per columnes.
- Representació d'una figura dempeus en cadascuna de les cares del polígon.
- Les figures no estan supeditades a la configuració arquitectònica.
- Realisme en els rostres, indumentàries...
- Treball individual de cadascuna de les figures amb rostres de gran expressivitat i gesticulació manifesta.
- Detallisme en el treball dels cabells, indumentària...
- Sota la cornisa, en el fris de l'entaulament, col·locació de figures alades amb el cos coincidint amb el vèrtex.

[0,20 punts x 5]

d) Identifiqueu el tema, el significat i la funció de l'obra [1 punt].

- Temàtica religiosa.
- Les sis figures de cos sencer representen profetes, personatges de l'Antic Testament que preconitzaren la vinguda de Crist. Els seus atributs solen ser el filacteri, el llibre... en relació amb les paraules que pronunciaren.
- Es representa a David, Isaïes, Jeremies, Zacaries, Daniel i Moisès.
- La figura de Moisès dona nom a l'obra.
- En el conjunt del pou s'establia una vinculació entre l'Antic i el Nou Testament, ja que la Passió de Crist havia estat profetitzada pels profetes i patriarques de l'Antiga Llei, representats a la base.
- Comanda del duc de Borgonya, Felip II.
- Propaganda del ducat de Borgonya, ja que la cartoixa de Champmol era el panteó ducal.

[0,25 x 4]

e) Compareu aquests dos conjunts artístics del romànic i esmenteu dues similituds i dues diferències entre ells [1 punt].

Similituds:

- Decoració d'un absis, capella major...
- Organització de les pintures en registres horitzontals superposats.
- Protagonisme de la *Maiestas Domini*.
- Temàtica religiosa.
- Ordenació jeràrquica.

[0,25 x 2 punts]

Diferències:

- Mosaic (Monreale) versus pintures murals (Taüll).
- Major protagonisme de la Mare de Déu a Monreale.
- Absència del Tetramorf a Monreale.
- Pèrdua de classicisme/antiguitat a Taüll.

[0,25 x 2 punts]

EXERCICI 5

Velázquez, “Las meninas” o La família de Felip IV [5 punts].

a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Datació:

- 1656 [S'admet: mitjans del segle XVII, segon terç del segle XVII, dècades centrals del segle XVII...].

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- L'Europa de les monarquies absolutes. Consolidació dels territoris protestants i catòlics. La Guerra dels 30 anys. L'inici de la davallada de l'imperi espanyol en relació amb França i Anglaterra.
- Segle d'or de la literatura en molts països europeus: França (Corneille, Molière...), Anglaterra (Shakespeare, Milton...), Espanya (Góngora, Lope de Vega, Quevedo...).
- Regnats dels Àustria menors (regnat de Felip IV). Revolta del Segadors i Guerra de Separació. Tractats dels Pirineus.
- Velázquez pintor de cort de Felip IV.

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0,80 punts]

b) Digueu a quin estil pertany i enumereu dos escultors del Renaixement [1 punt].

Estil: Art del Barroc. Naturalisme barroc.

[0.50 punts]

Dos escultors: Miquel Àngel, Donatello, Verrocchio, Gianbologna, Bartolomé Ordóñez...

[0.50 punts]

c) Analitzeu les característiques formals de la pintura: espai, composició, llum, color [1 punt].

- Pintura a l'oli sobre tela.
- Supeditació de la línia al color.
- Predomini del clarobscur amb punts de llum localitzats i intencionats (portes, finestres).
- Realisme en la representació de l'espai i de les figures.
- Ús de la perspectiva lineal i atmosfèrica en la construcció de l'espai.
- Escena situada en un interior domèstic.
- Composició oberta.
- Moviment congelat en els gestos i les figures.

[0,20 punts x 5]

d) Descriviu l'acció representada i expliqueu una de les interpretacions existents sobre el significat de l'obra [1 punt].

Tema representat:

- L'acció que s'estava desenvolupant en aquest interior, potser una dependència de l'antic Alcàsser de Madrid, sembla que ha estat interrompuda per l'entrada d'algú a la sala en funció de la disposició i la reacció de les figures.
- La infanta Margarita, vestida de blanc i al centre de la composició, mira cap a l'exterior de la pintura, mentre l'estaven servint "las meninas" (Isabel Velasco i Maria Agustina Sarmiento). Una d'elles inicia una genuflexió mentre l'altra li ofereix un búcar. El grup del davant, format per nans i bufons, també mira a l'exterior i el nen obliga al gos a aixecar-se. Al darrere, hi ha un grup de servents conversant en la penombra...
- A l'esquerra, un pintor, Velázquez, mira també a l'exterior i deixa de pintar, en funció de la posició del pinzell i de la paleta. El quadre que està pintant, de gran format, està encarat al pintor (es veu el bastidor).
- Al fons de la cambra hi ha una porta oberta, per on entra la claror, i això ajuda a reconèixer els quadres que hi ha penjats a la sala representada. Un d'ells és un mirall pel reflex especial que fa. Els reis, Felip IV i Margarita d'Àustria, hi són reflectits.

[0,50 punts]

Una interpretació:

- Els reis han entrat a la sala on Velázquez estava pintant i també hi era la infanta Margarita, filla del matrimoni, i el seu seguici privat (dames d'honor i persones de companyia).
- Demostració pictòrica de Velázquez fent present un espai sense representar, ampliant així els límits físics de la pintura.
- Reivindicació de la noblesa o de la dignitat de la pintura.
- Actualització del mite del pintor Apelles i Alexandre el Gran.

[0,50 punts]

e) De la llista de conceptes, destrieu els que corresponen a una església renaixentista i a una barroca en funció dels exemples reproduïts [1 punt].

Planta/església renaixentista:

- Espai modular.
- Planta basilical.

Planta/església barroca:

- Mur ondulant.
- Espai flexible

[0,25 punts x encert]

SÈRIE 5

Cal tenir en compte que un solucionari no esgota totes les respostes correctes. Aquest document és una pauta de correcció.

EXERCICI 1

Sol ixent. Impressió, de Claude Monet [5 punts].

c) Feu un esquema o resum del procediment que apliqueu en el comentari d'una obra pictòrica [1 punt].

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats com a tals: Fitxa tècnica, Context històric, Anàlisi formal i estilístic i Interpretació conceptual.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall i correcció.

[0,50 punts]

d) Desenvolpeu l'esquema o el resum de la pregunta anterior en el comentari d'Impressió. Sol ixent, de Claude Monet [4 punts].

Datació: 1872 [s'admet darrer terç, darrer quart del segle XIX].

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Nova construcció nacional a Europa: Unificació italiana (1861), reorganització de l'imperi alemany (1871).
- Guerra de Secessió als Estats Units d'Amèrica (1861-1865).
- França: caiguda del Segon Imperi i inici de la Tercera República.
- Progrés de l'activitat industrial a Europa: concentració demogràfica a les ciutats, projecció de plans urbanístics, desenvolupament del ferrocarril.
- Instauració de la cultura del lleure entre la burgesia: excursionisme, passeigs, balls, hipòdroms, cabarets...
- París com a centre de la creació artística.
- Evolució estilística del Realisme a l'Impressionisme.
- Positivisme filosòfic de Comte.

- Realisme literari: Balzac, Zola, Galdós, Oller...

[4 ítems correctes: 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística [2 punts]:

Característiques formals:

- Pintura a l'oli sobre llenç.
- Obra de format petit (si en compara amb les obres acadèmiques, d'història o romàntiques).
- Absència de l'ús de la perspectiva lineal o artificial.
- Enquadrament aparentment casual.
- Predomini del color sobre la línia.
- Aplicació de pinzellades curtes i ràpides.
- Descomposició del color a partir de les pinzellades.
- Predomini del color blau i carbassa.
- Reproducció dels contrastos lumínics de la natura.
- Aplicació de color també a les ombres.
- Voluntat de captar el vapor a l'atmosfera.
- Indefinició dels contorns.
- Sensació d'inacabat o d'esbós.
- La impressió d'un paisatge portuari.

Antecedents i influències:

- Realisme pictòric, i en concret de l'Escola de Barbizon.
- De determinats pintors anglesos, com Constable o Turner.
- De la fotografia (realisme i enquadrament).
- De les estampes japoneses (enquadrament, absència de perspectiva lineal, colors..).

[7 ítems correctes: 1,75 punts]

Estil: Impressionisme

[0.25 punts]

Interpretació conceptual [1 punt]

Tema:

- Una vista del port de Le Havre al capvespre.
- Representació d'un paisatge sense grandesa ni monumentalitat aparents.
- Abandonament dels temes tradicionals (o d'assumpte).
- Possible *plein air*.
- Interès pels canvis de llum en funció de les hores i voluntat de copsar-los en pintura.
El reflex de la llum damunt l'aigua en moviment

• [2 ítems = 0.50 punts}

Símbolisme. Significació:

- El títol de l'obra (impressió, sol ixent) dona nom al grup: Impressionistes, entre els quals hi havia també Renoir o Sisley. El terme impressionisme fou usat despectivament per Louis Leroy en la crítica de l'exposició del 1874 on es va presentar aquesta obra, entre moltes d'altres.
- Representa també la llibertat creativa i la voluntat d'experimentació pictòrica lluny de les convencions.
- Precedent del Postimpressionisme

[2 ítems = 0.50 punts}

EXERCICI 2

La casa Kauffman o de la Cascada, de F. Lloyd Wright [5 punts].

c) Feu un esquema o resum del procediment que seguí en el comentari d'una obra arquitectònica [1 punt].

- Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats com a tals: Fitxa tècnica, Context històric, Anàlisi formal i estilístic i Interpretació conceptual.

[0,50 punts]

- En funció del grau de detall i correcció.

[0,50 punts]

d) Desenvolpeu l'esquema o el resum de la pregunta anterior en el comentari de la Casa Kaufmann o Casa de la Cascada, de Frank Lloyd Wright [4 punts].

Context històric i cultural [1 punt]

Datació

- 1938 [s'admet primera meitat del segle XX, segon quart del segle XX, mitjans del segle XX].

[0.20 punts]

Context històric i cultural (correspon a la primera meitat del segle XX):

- Europa: les dues gran guerres, 1914-1918 i 1939-1945. El nazisme a Alemanya, el feixisme a Itàlia, l'estalinisme a la Unió Soviètica.
- L'exili d'arquitectes i artistes cap als Estats Units (nucli de La Bauhaus). Inici de la importància dels moviments americans.
- Estats Units: la crisi del 29 (crisi econòmica i atur elevat). Roosevelt com a president i l'impuls a través del New Deal.
- A nivell artístic respon al període conegut com de les Primeres Avantguardes o Avantguardes històriques.
- Concepte de ruptura: la recerca de nous llenguatges. El mètode del psicoanàlisi i el recurs de l'atzar aplicats a la creació. La voluntat de provocació als grups benestants.
- Arquitectura: funcionalisme i rebuig als llenguatges historicistes
- Incorporació del progrés tècnic i industrial en la construcció.

- Emmirallament pel maquinisme.

[4 ítems correctes: 0,80 punts]

Lectura formal i anàlisi estilística [2 punts]

Característiques tècniques i formals

- Materials emprats: formigó armat, pedra, vidre i alumini.
- Planta asimètrica.
- Habitatge dividit en tres plantes irregulars.
- Pis inferior (pilars que deixen passar l'aigua de la cascada i abasteixen la piscina); planta principal (rebedor, sala d'estar amb xemeneia, cuina i terrassa); primera planta (dos dormitoris, banys, despatx i terrasses) i segona planta (estudi amb dormitori i bany i mirador).
- Els plans horitzontals, acabats amb terrasses, s'entrecreuen amb els plans verticals, de pedra local.
- Predomini de l'horitzontalitat per damunt de la verticalitat.
- Els voladissos horitzontals actuen alhora com a terrasses i sostres.
- Construcció sobre pilars de formigó.
- Planta lliure.
- Obertura de grans finestrals.
- Combinació de geometria i desordre.
- L'edifici, en planta i alçat, s'adapta a les condicions de l'indret i s'integra a la naturalesa: aigua i roques.
- La reducció ascendent de l'extensió de les terrasses evoca la cascada que hi ha justament a sota.
- Construcció que transmet plasticitat, flexibilitat...

Antecedents i influències:

- Influència de Sullivan (el seu mestre) i de l'Escola de Chicago.
- En l'arquitecte Alvar Aalto.

[7 ítems correctes: 1,75 punts]

Estil:

- Arquitectura funcionalista, específicament organicista.

[0.25 punts]

Interpretació conceptual: funció, comanda, significació, ús [1 punt].

Funció:

- Habitatge unifamiliar. Cobrir les necessitats i les comoditats dels propietaris i residents: ventilació, il·luminació natural i orientació adequades.
- Comitent: Edgar Kaufmann, director d'uns grans magatzems a la ciutat de Pittsburg.

[0.50 punts]

Significació, simbolisme, ús actual:

- Representa el funcionalisme i l'organicisme arquitectònics, basats en prioritzar la funció damunt la decoració. Considerar que la forma ve determinada per la funció. La creació d'un vincle orgànic entre l'arquitectura i el seu entorn (en aquest cas la natura).
- Combatre la possible fredor del primer funcionalisme.
- Ecologia i progrés.
- Avui és una casa-museu. Monument Nacional.
- Una obra de gran influència en la construcció encara d'avui d'habitatges unifamiliars.

[0.50 punts]

EXERCICI 3

Hermes amb Dionís infant, de Praxíteles [5 punts].

d) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Datació: Etapa clàssica. Segle IV aC (ca. 350-330a.C) [S'admet mitjan s. IV aC o dècades centrals del s. IV aC].

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- La victòria contra els perses a les Guerres mèdiques permet iniciar l'autonomia cultural i artística d'Atenes.
- Període de Pericles (461-429 aC). Les guerres del Peloponès (431-404aC).
- Crisi d'Atenes i de la confiança en la col·lectivitat, ciutat i ideologia que havien marcat el segle VaC.
- Les províncies de Macedònia es fan amb el control del món grec.
- En l'art es fa patent l'escepticisme.
- La recerca de l'ideal de bellesa no s'abandona, però es dona més importància a l'expressivitat i a l'experimentació personal.

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0.80 punts]

e) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu almenys tres característiques de l'arquitectura de la Grècia antiga [1 punt].

Estil:

- Grec clàssic. Més específicament el post classicisme o el segon classicisme.

[0.25 punts]

Característiques principals arquitectura grega antiga:

- Tipologia principal és el temple.
- Arquitectura és arquivada.
- Hi predominen les línies rectes i els angles rectes.
- Es construeix d'acord amb els tres ordres columnaris o arquitectònics: dòric, jònic i corinti.

- Pot ser monumental, però està feta a escala humana.
- Tendeix a l'ordre, l'equilibri, la proporció, l'harmonia.
- Era policromada.

[3 ítems: 0.25 punts x 3]

f) Feu un comentari formal de l'obra, tot esmentant almenys quatre de les característiques principals [1 punt].

- Grup escultòric vertical amb un element de suport, en forma de roca coberta per una túnica.
- Nuesa de les figures.
- Ideal de la bellesa masculina.
- Tractament convincent de l'anatomia.
- Trencament de la llei de la frontalitat de l'escultura arcaica mitjançant el *contrapposto*.
- Introducció de la corba praxitel·liana (típica del s. IV aC).
- To naturalista dels cabells i de les robes.
- Expressivitat en els rostres. Una certa tendresa en aquest cas.

[0.25 punts x 4]

d) Analitzeu la iconografia de l'obra [1 punt].

- Hermes, missatger de Zeus, protegeix l'infant Dionís, nascut d'una relació extramatrimonial del patriarca. Hermes en concret el du a Creta perquè les nimfes se'n facin càrrec.

[0.75 punts]

- Els déus tenen actituds naturals i quotidianes.
- Valorar que diguin que hi ha to humorístic perquè Hermes sembla anhelar el raïm de Dionís, d'on surt el vi.

[0.25 punts]

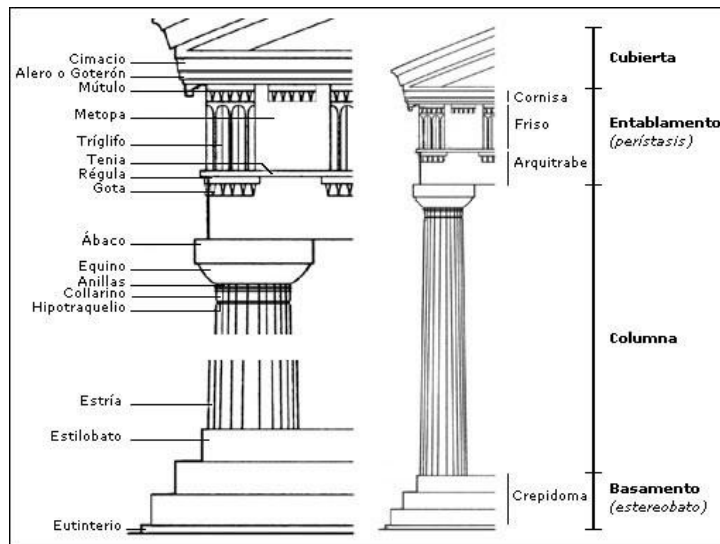

e) Enllaceu els termes amb l'element de l'ordre arquitectònic dòric que designen (utilitzeu els nombres o dibuixeu fletxes) [1 punt].

[10 x 0'10 = 1 punt]

[1 punt]

1. Àbac.
2. Arquitrau.
3. Capitell.
4. Collarí.
5. Cornisa.
6. Equí.
7. Fust.
8. Fris.
9. Mètopa.
10. Trígelif.

[8 ítems màxima puntuació].

EXERCICI 4

***Santa Maria del Mar* [5 punts].**

d) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Datació:

- 1329-1383 [S'admet: mitjans segle XIV, segon terç del segle XIV, segon i tercer quart del segle XIV...]

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Època d'expansió econòmica i demogràfica a l'Europa occidental.
- Expansió de la cultura urbana a Europa.
- Fundació dels ordres mendicants: dominicans i franciscans.
- Desenvolupament de noves tipologies arquitectòniques: palaus del comú, hospitals..
- Crisi de 1348: Pesta negra, i d'altres.
- Principals centres artístics a França (també a Itàlia i Espanya).
- Inici d'aquesta obra en època d'expansió de la Corona d'Aragó per la Mediterrània.
- Gran desenvolupament i renovació edilícia i urbanística a Barcelona

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0.80 punts]

e) Digueu a quin estil pertany l'edifici i esmenteu una altra obra arquitectònica, escultòrica o pictòrica del mateix període

- Estil: Romànic.

[0.25 punts]

- Obres del gòtic:

- Qualsevol obra que citin gòtica serà correcta, la llista és infinita (com a mínim contemplar les de la llista)

[3 ítems: 0.75 punts]

f) Quin tipus de volta era habitual per cobrir els gran edificis eclesiàstics en l'època de construcció de Santa Maria del Mar? I en l'època tot just anterior? [1 punt].

- Voltes de creueria.

[0.50 punts]

- Voltes de canó.

[0.50 punts]

d) Amb quins objectius (funcions) es construí Santa Maria del Mar i què simbolitzava? [1 punt].

Objectius (funcions):

- L'objectiu prioritari és el desenvolupament de la litúrgia (dir missa).
- També la pregària. L'oració col·lectiva i individual.
- Enterrament. Vas funerari de religiosos, confreres...
- Tema de pertinença i participació de grup.

[0.75 punts]

Simbolisme, significació:

- Barri mariner de la ciutat de Barcelona.
- Expansió de la Corona d'Aragó.
- Intervenció en la seva construcció dels sectors socials mercantil i artesanal del barri,

[0.25 punt]

e) Compareu aquestes dues obres medieval, quant als elements de planta, coberta i alçats [1 punt].

Cal que expliquin que una obra és romànica i l'altra gòtica i identificar-les.

- La romànica es cobreix amb voltes de canó (i aresta a les naus laterals), mentre que la gòtica es cobreix amb voltes de creueria.

[0,50 punts]

- L'alçat de la romànica està format per un nivell d'arc formers i una tribuna, mentre que la gòtica té nivell de formers, trifori i claristori, que il·lumina directament la nau central

[0,50 punts]

EXERCICI 5

Frescos de la volta de la Capella Sixtina, de Miquel Àngel [5 punts].

d) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent [1 punt].

Datació:

- 1508 – 1513 [s'admet inicis del segle XVI, primer quart del segle XVI, primer terç del segle XVI, primera meitat del segle XV]. També, naturalment, l'ús del terme Cinquecento.
- Abans del Saco di Roma.

[0.20 punts]

Context històric i cultural:

- Recuperació de l'Antiguitat. L'humanisme literari i polític. Renaixement artístic.
- Arribada a Amèrica i obertura de noves línies comercials amb l'Atlàntic.
- Segle XVI: guerres entre Francesc I de França i l'emperador Carles V. Assalt de les tropes imperials a Roma (1527). Consolidació de les monarquies-estat europees.
- Sorgiment de les confessions protestants (luteranisme, calvinisme o anglicanisme, com les principals).
- Subdivisió del Renaixement en *Quattrocento* (segle XV) i *Cinquecento* (segle XVI).
- Epicentre artístic a Itàlia, específicament primer Florència i després Roma.
- Difusió del llenguatge del Renaixement per arreu d'Europa des de les acaballes del segle XV.

[4 ítems correctes màxima puntuació: 0.80 punts]

e) Digueu a quin estil pertany i esmenteu tres característiques formals o conceptuals de l'arquitectura del mateix estil [1 punt].

- Art del Renaixement. *Cinquecento*.
- Alt Renaixement. Renaixement madur. Classicisme.

[0.25 punts]

Característiques:

- Concepció racional de l'espai.
- Regularitat en les obertures i nivells.

- Recuperació dels ordres arquitectònics de l'Antiguitat: dòric, jònic, corinti, toscà i compost.
- Elements de cobriment més usats foren la volta de canó i la cúpula.
- Una preferència pels espais de planta centralitzada a les esglésies.
- Pervivència de la planta basilical.
- Sorgiment de noves tipologies d'arquitectura civil: palau i vil·la.
- Concepció de jardins privats.

[0.25 punts x 3]

f) Expliqueu quatre característiques formals que defineixin l'estil de Miquel Àngel en aquesta obra [1 punt].

- Utilització de la línia (dibuix) en l'estudi i la definició de les figures.
- Preferència per a les figures gegantines.
- Interès anatòmic.
- Influència de l'Antiguitat clàssica a través dels models estatuaris.
- Volumetria de les figures de caràcter escultòric.
- Resolució del volum de les figures a través de gradacions de color.
- Utilització de colors variats i intensos. Certa preferència pel verd i el violeta.
- Estudi de les expressions humanes amb l'ús de la dita terribilitat.
- Introducció de paisatges en les escenes religioses per bé que sintètics.
- Ús d'un llum diàfana.

[0.25 punts x 4]

g) Analitzeu el programa iconogràfic dels frescos de la volta amb l'enumeració de les sèries temàtiques i escenes principals [1 punt].

La temàtica és bíblica, basada en l'Antic Testament.

[0.50 punts]

Es desenvolupen diverses sèries temàtiques:

- Antic Testament. Genesi. Nou compartiments de la volta.
- Sibils i profetes.
- Avantpassats i ignudi.

[0.25 punts]

Escenes principals:

- Separació de la llum i les tenebres, la Creació dels astres, la Separació de la terra i l'aigua, la Creació d'Adam, la Creació d'Eva, l'Expulsió del paradís, el Sacrifici de Noè, el Diluvi universal, Embriaguesa de Noè

[0.25 punts]

e) Esmenteu quatre elements que tinguin en comú aquestes dues obres [1 punt].

Les observacions encertades poden ser moltes, en detallem algunes:

- Pertinença a l'època del barroc. Datació similar (una dècada de diferència).
- La tècnica: pintura a l'oli sobre tela.
- La temàtica realista, pretesament quotidiana i casual.
- Estil naturalista.
- La preocupació per la captació de la llum.
- Ús de la perspectiva lineal o artificial.
- La reivindicació de la noblesa o la intel·lectualitat de l'art i la pràctica de la pintura.

• [0.25 x 4]